

Kérdőíves felmérés a biztonsággal és a biztonságérzettel kapcsolatban Budapest „bulinegyedében”

Survey on Safety and Perceptions of Security in Budapest's 'Party District'

Mátyás Szabolcs

Dr. PhD, habil. egyetemi docens,
rendőr őrnagy
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
matyas.szabolcs@uni-nke.hu

Tihanyi Miklós

Dr. PhD, egyetemi docens, rendőr
őrnagy
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
tihanyi.miklos@uni-nke.hu

Vári Vince

Dr. PhD, egyetemi docens, rendőr
alezredes
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
vari.vince@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: Az elmúlt évtizedben a turizmusnak egy viszonylag új formája jelent meg a közép-európai országokban, amely jelentős átalakulást eredményezett a magyar turizmusban is. Ez az úgynevezett buliturizmus, amely részben annak köszönheti a felfutását, hogy a közép-európai fővárosok a nyugat-európai szinthez képest is megfelelő szintű szolgáltatásokat képesek nyújtani. Az ár-színvonal jóval alacsonyabb, megfelelő szintű a közbiztonság, és a fapados légitársaságok járatainak köszönhetően akár napi rendszerességgel is elérhetők. Jelen tanulmány elsősorban a turizmusbiztonság és a rendészet szemszögéből vizsgálja a területet. A kutatás során kétszáz kérdőív került kitöltésre, melynek keretében a helyi lakosok lettek megkérdezve. A kutatás elsődleges célja az volt, hogy a kriminálstatisztikai adatok és a kérdőívek elemzését követően olyan javaslatokat lehessen megfogalmazni, amelyek a jelenlegi turistaérkezések fenntartása mellett élhetőbbé teszik Budapest belvárosát az otllakók számára.

Módszertan: A kutatók a szakirodalmi feldolgozás mellett nagy hangsúlyt fektettek a kérdőíves kutatás módszertanának kidolgozására. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Módszertani Kutató Központ munkatársai ugyancsak segítettek a kérdőív kidolgozásában.

A szerzők a kéziratot magyar nyelven nyújtották be. Benyújtás: 2024. 01. 26. Átdolgozás: 2024. 02. 08.
Elfogadás: 2024. 02. 16.

Rendkívül nagy felelősség egy lakossági kérdőív kérdéseinek összeállítása, mivel sokszor a kérdőívet összeállító szakember akaratlanul is saját munkahipotézisének felállításához szerkeszti a kérdéseket. Azért, hogy e sokak által elkövetett hibát a szerzők elkerüljék, alaposan tanulmányozták a nemzetközi szakirodalmat, és ezen tapasztalatok felhasználásával készültek el a kérdőívek. A kutatás során a belvárosban élő lakosságot kérdezték meg. A lakossági kérdőívhez szükséges mintát a Budapest területén élő, 18 éven felüli lakosság biztosította. A mintavétel a belvárosi részek különböző kerületeiből lakosság-szám-arányosan történt (V., VI. és VII. kerület). A mintavétel nagysága 200 fő volt.

Megállapítások: A vizsgált kerületek vonatkozásában nem egyformán zavaró tényezőként jelennek meg a bulituristák, hanem leginkább a VII. kerületi lakosok körében hangsúlyos ez a probléma. A kérdőíves felmérés során csupán a megkérdezettek alig több mint fele nyilatkozott úgy, hogy zavarja őket a buliturizmus. A kérdőív szerkesztői azt feltételezték, hogy a megkérdezett személyek nagyobb számban nyilatkoznak úgy, hogy őket napi vagy heti rendszerességgel zavarják a bulituristák. Ezzel szemben a válaszadóknak közel kétharmada úgy érzi, hogy csak havi szintű rendszerességgel zavarják őket a bulituristák. Meglepő módon pedig nem a legidősebb korosztály volt az, amelyet a leginkább zavarnak a bulituristák. Szintén igazolást nyert, hogy bár jelentős médiavisszhangja van az Airbnb lakások által okozott problémáknak, a vizsgált kerületekben élő lakosok többségét nem érinti ez közvetlenül. Mindössze tizenöt százalékuk nyilatkozott úgy, hogy rendszeres problémát okoz számára a közelében lévő Airbnb lakás.

Érték: A tanulmány megírásának egyik legfőbb célja az volt, hogy a kutatás eredményei a gyakorlatban is hasznosíthatóak legyenek, illetve a rendészeti és az önkormányzati szakemberek, illetve a turizmus területén dolgozók részére is hasznos tanácsokkal szolgáljon. Ennek szellemében a szerzők a kérdőíves felmérés kapcsán számos konkrét javaslatot fogalmaztak meg.

Kulcsszavak: bulifőváros, turizmus, biztonság, mennyiségi turizmus

Abstract

Aim: In the last decade, a relatively new form of tourism has emerged in Central European countries, which has led to a significant transformation in Hungarian tourism. This is the so-called ‘party tourism’, partly because Central European capitals can offer a level of service comparable to that of Western Europe. Prices are much lower, public safety is good, and low-cost airlines offer daily flights. This study focuses on the area from the perspective of tourism security and law enforcement. Two hundred questionnaires were filled out, and tourism

security and law enforcement perspectives and residents were interviewed. The primary objective of the research was to analyse the crime statistics and the questionnaires to formulate recommendations to make the city centre of Budapest more liveable for the residents while maintaining the current tourist arrivals.

Methodology: It is a huge responsibility to compile the questions of a questionnaire for the general public, as often, the questionnaire compiler unintentionally edits the questions to build up their working hypothesis. To avoid this common mistake, the authors have carefully studied the international literature and have drawn on this experience to design the questionnaires. The population of the inner city was interviewed. The sample for the population questionnaire was provided by the population aged 18 and over living in the Budapest area. The sample was drawn from different inner city districts on a population-proportional basis (districts V, VI, and VII). The sample size was 200 persons.

Findings: Party tourism is not a uniform disturbance across the districts studied; it is most pronounced among residents of District VII. Slightly more than half of the survey respondents reported being bothered by party tourism. The questionnaire editors assumed that more respondents would indicate they were disturbed by daily or weekly tourism. In contrast, nearly two-thirds of respondents felt they were only bothered by such disturbances monthly. Surprisingly, it was not the oldest age group most affected by these disturbances. Additionally, despite considerable media coverage of problems caused by Airbnb apartments, most residents in the surveyed districts are not directly affected. Only fifteen percent reported having regular issues with a nearby Airbnb apartment.

Value: The main aim of writing this study was to make the research results useful in practice. It should also provide helpful advice for law enforcement and municipal professionals, as well as those working in the tourism sector, municipal professionals, and others. With this in mind, the authors have made a number of specific suggestions in connection with the questionnaire survey.

Keywords: party capital, tourism, security, overtourism

Bevezetés

A nemzetközi turizmusban részt vevők száma 2020-ig évről évre rekordokat döntött, s tényként állíthatjuk, hogy az elmúlt évtizedben a turizmus az egyik legdinamikusabban fejlődő iparágként nőtte ki magát (De Vita & Kyaw, 2016; Mandić, Mrnjavac & Kordić, 2018; Lippai & Thieme-Eső, 2020; Máhr, Keller, & Birkner, 2022). A turizmus fejlődése öröndetes tény, hiszen nagyon sok

pozitív oldala van. Jelentős bevételforrásnak számít sok országban, számos terület fejlődését segíti elő (például szállodaipar, élelmiszeripar, közlekedés, tudomány), segíti az előítéletek megszüntetését stb. (Woo, Uysal & Sirgy, 2018). A pozitív hatások mellett azonban számos negatív oldala is van a turizmus tömegessé válásának (például környezetszennyezés, a helyi lakosok életkörülményeinek romlása) (Tussyadiah & Sigala, 2017).

Ennek egyik „legjobb” példája a buliturizmus, amely azon kívül, hogy számos városban tömeges méreteket öltött, egyre inkább zavarja a helyi lakosokat. A belvárosban lakók egyre többet hallatják a hangjukat, és követelik a városvezetéstől, hogy szigorítsák meg a turisták szórakozásának feltételeit.

A turizmusipar esetében nagy dilemma, hogy a mennyiségi vagy a minőségi turizmus növekedésére helyezték-e a hangsúlyt. A minőségi turizmus több befektetést igényel, lassabban térül meg, viszont nagyobb az ebből származó bevétel, és hosszabb távon haszna származhat belőle a településnek. A mennyiségi turizmus ezzel ellentétben érzékenyebb a világgazdaság változásaira (lásd a pandémia időszaka), mivel az abban részt vevők is jóval árérzékenyebbek (Sivadó, 2016; Sivadó, 2017). A turisták nagyobb tömege jobban irritálja a helyi lakosságot, az életkörülményeiket jobban rontja, és a lakosság által használt infrastruktúrát is jobban erodálja (Michalkó, 1996; 2002).

A turizmus viszonylag új típusú ágazata a buliturizmus, amely egyértelműen a mennyiségi turizmus ismérveit viseli magán. A trendek már a 2000-es évek végén megváltoztak, a parti és az alkohol iránti érdeklődés több város turizmusában is első helyre került, így többek között Berlinben (Novy, 2017), Prágában (Pixová & Sládek, 2017) és Lisszabonban is (Colomb & Novy, 2017) hasonló jelenségekre figyeltek fel a kutatók. Az ebben részt vevők szinte kizárólag azért mennek egy másik országba, hogy néhány napon keresztül szórakozzanak. A szórakozás az elsődleges, a kulturális, építészeti és természeti környezet megismerése többnyire háttérbe szorul. További jellemzője az e turisztikai formát előnyben részesítőknek, hogy főként egy városban töltik a rendkívül rövid tartózkodási idejüket, illetve a küldő terület turistái jóval tehetősebbek, mint a fogadó ország állampolgárai. Ez az egyik mozgatórugója ennek a turisztikai formának (Carlisle & Ritchie, 2021). Az egyes országok közötti jelentős árkülönbség az, amely lehetővé teszi sokak számára az önfelelt szórakozást.

A rendszerváltozást követően, a kétezres évektől kezdve a közép-európai egykori szocialista országok viszonylag gyors fejlődésen mentek keresztül. Sokak életszínvonala jelentősen javult, az infrastrukturális hálózatok fejlődtek, a boltok ellátottsága elérte a nyugat-európai színvonalat, az egészségügyi ellátás minősége pedig megfelelő biztonságot nyújtott az országba érkező nyugati turisták számára is. A munkabérek fejlődése azonban korántsem volt ilyen dinamikus.

Harminc évvel a rendszerváltozás után is kijelenthetjük azt, hogy sajnos jelentős különbség figyelhető meg a nyugat-európai és a volt szocialista országok munkabérei között. Ez számos probléma forrása napjainkban is, s részben ez az oka a jelentős munkaerő vándorlásnak (Józsa, 2018), ami a térség országai-ban jelentős demográfiai problémák forrása lehet az elkövetkező évtizedekben. A kelet-nyugati irányú turizmusnak ugyancsak fontos mozgatórugója a rendkívül jó közbiztonság, amely a közép-európai országokat jellemzi (Misiuk, Sulowski, Gierszewski, & Urbanek, 2020).

A turizmus egyik legfőbb motorja a jelentős árkülönbség. A turisták elsősorban oda szeretnek utazni, ahol a pénzükért többet tudnak vásárolni, mint a hazájukban. Amennyiben összevetjük a közép-európai és a nyugat-európai árszínvonalat, úgy egyértelműen látszik, hogy a volt szocialista országokban jóval alacsonyabb az ára számos terméknek és szolgáltatásnak.

A leginkább érzékenyek mindenhol azok, akik a legkevesebbet keresik. Mint mindenütt, Nyugat-Európában is többnyire a fiatalok azok, akiknek az életkorukból adódóan a legkevesebb pénzük van. A pénzükért Közép-Európa országaiban jóval többet kapnak, mint hazájukban, ezért előszeretettel keresik fel a térség turisztikai desztinációit – elsősorban Prágát, Krakkót és Budapestet (Iwanicki, Dłużewska, & Kay, 2016). Természetesen olyan városokat választanak, amelyek könnyen és gyorsan megközelíthetők, ahol nagyszámú szórakozási lehetőség van (például kocsmák, éttermek, diszkók) és az árszínvonal jóval alacsonyabb, mint a hazájukban (Taylor, 2008). A közép-európai fővárosok és nagyvárosok ezen feltételek mindegyikének megfelelnek, melyet bizonyítanak a turizmus mutatószámai is. Prága, Budapest és Krakkó is az elmúlt egy évtizedben jelentős desztinációvá váltak a Nyugat-Európából származó turistáknak (Šauer & Bobková, 2018).¹ Természetesen más szempontok is idevonzzák a külföldi turistákat, ilyenek többek között a szép nők legendája, az erős szeszes italok fogyasztásának kultúrája, és az ország relatív elmaradottságáról táplált mítosz (Thurnell-Read, 2011).

Az éjszakai étellel járó zaj, a túlzásfoltosság, a részegség és az olyan visszataszító tevékenységek, mint a nyilvános vizelés komoly felháborodást keltettek a helyi lakosokban, s ezek kezelése valóban összetett és nagy kihívást jelent (Rowe & Lynch, 2012). A turizmus fenntartható tervezése és menedzsmentje, az értékteremtés, valamint a szektor pozitív hatásainak érvényesítése érdekében kiemelt szerepe van a helyi közösségek bevonásának (Lőrincz, Raffay–Danyi,

1 A szerzők 20–20 budapesti (V., VI. és VII. kerület) és prágai (történelmi belváros) étterem és kocsmá adatait hasonlították össze. Ez alapján a prágai árak mintegy 20%-kal magasabbak a magyarországi áraknál.

& Cerquetti, 2021). A biztonság az utazási döntések egyik fő tényezője (Kaszás & Keller, 2022). Az Európai Unió tagállamainak turizmusfejlesztési stratégiáiban is megjelennek a turizmusbiztonság különböző dimenziói, amelyek közül a közbiztonság esetében megfogalmazódik a helyiek és a turisták közti konfliktusok kezelésének igénye is (Keller & Tóth-Kaszás, 2021). A téma fontosságát az is bizonyítja, hogy egyre több tudományos tanulmány vizsgálja a turizmus és a biztonság kapcsolatát, különböző aspektusait (Birkner, Marton & Keller, 2018). Budapest turizmusa az elmúlt években, az EU-csatlakozás (2004) óta jelentősen növekedett. A fapados légitársaságok beáramló turistáinak, valamint a város növekvő hírnevének köszönhetően pedig sokak képzeletében az olcsó szórakozás helyszínévé vált a magyar főváros (Szabó & Christián, 2016).

Jelen kutatás arra keresi a választ, hogy Budapestnek milyen előnyei és hátrányai származnak a buliturizmusból. Természetesen nem lehet patikamérlegen megmérni az előnyöket és a hátrányokat, az viszont mindenképp lehetséges, hogy a főbb előnyökre és hátrányokra rávilágítson a tanulmány.

A tanulmány írói mindannyian gyakorlati rendészeti szakemberként is dolgoztak korábban, ezért fontos célkitűzése a kutatásnak, hogy gyakorlati javaslatokat is megfogalmazzon. Olyan javaslatokat, amelyek felhasználhatók a turisztikai szakemberek, a politikai döntéshozók és az önkormányzat részéről egyaránt.

A kutatás során az alábbi hipotéziseket állítottuk fel:

- 1) Az V., VI. és VII. kerületi lakosok közül a VII. kerületi lakosok azok, akiket a leginkább zavarnak a bulituristák. A feltételezés azon alapul, hogy a kerületben található a legtöbb olyan alacsony árfekvésű szórakozóhely, amelyet – a helyi lakosságot jobban frusztráló – bulituristák is felkeresnek.
- 2) A kérdőív szerkesztőinek hipotézise szerint az érintett három kerület esetében a megkérdezetteket döntő többségét „naponta” vagy „hetente többször” zavarják a turisták.
- 3) A válaszadók többségét nem zavarják az Airbnb lakások, különösen annak a ténynek az ismeretében, hogy a kérdőív felvétele idején közel egy éve már az Airbnb lakások jelentős része már más kiadási formában üzemelt (hosszú távra voltak kiadva). Ez azt mutatja, hogy már vagy hozzászoktak a lakosok a nagyfokú dezentifikációhoz, vagy eleve leépültek a hagyományos szomszédsági viszonyok (Mermet, 2017).

A szerzők ezúton szeretnék a köszönetüket kifejezni a Nemzeti Községi Egyetem Társadalomkutatási Program módszertani szakértőinek (Fejlesztési Igazgatóság) a kutatáshoz nyújtott segítségükért.

Módszertan

A terület meglehetősen jól kutatott, számos tanulmány foglalkozik a témával. Magyar, lengyel és cseh nyelven is számos szakirodalom volt elérhető. Angol és német nyelvű tanulmányok ugyancsak feldolgozásra kerültek (Brunt & Hooton, 2010; Dannenberg, Kretschmer, Ludwig, Scheulen, & Nielsen, 2021; Bell, 2008; GLA, 2012; Iwanicki et al., 2016), bár érdemes megjegyezni, hogy ezeket jórészt angol, német és osztrák kutatók írták, így ezek kevésbé tekinthetők autentikusnak. A szakirodalmi feldolgozás mellett a kutatók nagy hangsúlyt fektettek a kérdőíves kutatás módszertanának kidolgozására. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Módszertani Kutató Központ munkatársai ugyancsak segítettek a kérdőív kidolgozásában.

Rendkívül nagy felelősség egy lakossági kérdőív kérdéseinek összeállítása, mivel sokszor a kérdőívet összeállító szakember akaratlanul is saját munkahipotézisének felállításához szerkeszti a kérdéseket. Azért, hogy e sokak által elkövetett hibát a szerzők elkerüljék, alaposan tanulmányozták a nemzetközi szakirodalmat, és ezen tapasztalatok felhasználásával készültek el a kérdőívek. A kutatás során a belvárosban élő lakosságot kérdezték meg.

A lakossági kérdőívhez szükséges mintát a Budapest területén élő, 18 éven felüli lakosság biztosította. A mintavétel a belvárosi részek különböző kerületeiből lakosságszám-arányosan történt (V., VI. és VII. kerület). A mintavétel nagysága 200 fő volt.

A kérdőív előzetesen 20 fős mintán volt tesztelve. A mintavételt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem kutatói végezték, a kérdőíveket személyes interjúk során töltötték ki. A kapott eredmények SPSS program segítségével lettek feldolgozva. A kérdőívek olyan személyekkel lettek kitöltve, akik legalább öt éve életvitelszerűen laknak a fővárosban. A kiválasztott személyek véletlenszerűen kerültek megszólításra, rendszerint az utcán. A válaszadás önkéntes és anonim volt, melyet az is garantált, hogy nem kellett nevet és lakcímet írni a kérdőívre.

Eredmények

A lakossági kérdőíves felmérés elemzése

A kérdőíves felmérés során Budapesten az V., a VI. és a VII. kerület lakosai lettek véletlenszerűen megkérdezve. A kérdőívek száma a kerületek lakosságszámához lett igazítva, a férfiak és a nők aránya a kitöltés során 50–50% volt mind-egyik kerület esetében. Az első négy kérdés a személyes adatokra vonatkozott

(életkor, nem, családi állapot, iskolai végzettség). A válaszadók 18 és 89 év között voltak, akik életkoruk alapján tízéves korcsoportokra lettek osztva (kivéve a 18 és 19 éveseket, mivel az ő korcsoportjuk csak két évet ölel fel). A legkisebb elemszámú korcsoportot a 18–19 évesek (2%) és 80–89 évesek adják (4%). A legmagasabb a 30–39 évesek (19%), a 20–29 évesek, illetve az 50–59 évesek (17%) korcsoportjának a részesedése. A megkérdezettek családi állapota az alábbiak szerint alakult: 40,5% nőtlen/hajadon, 35% házaspár, 17% elvált, 7% özvegy, 5% pedig egyéb kategóriába volt sorolható. Az iskolai végzettség alapján a válaszadók 3,5%-a általánost vagy annál kevesebb osztályt végzett, 16%-uk szakmunkásképzőt végzett, 39,5%-uk érettségivel rendelkezett, 37%-uk egyetemi vagy főiskolai diplomával rendelkezett, míg 4%-uk iskolarendszeren kívüli képzésben vett részt. A diplomások aránya magasabb, mint a populáció egészét nézve. Ennek két fő oka van. A fővárosban eleve magasabb a diplomások aránya, másrészt pedig a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében nagyobb volt a válaszadási hajlandóság.

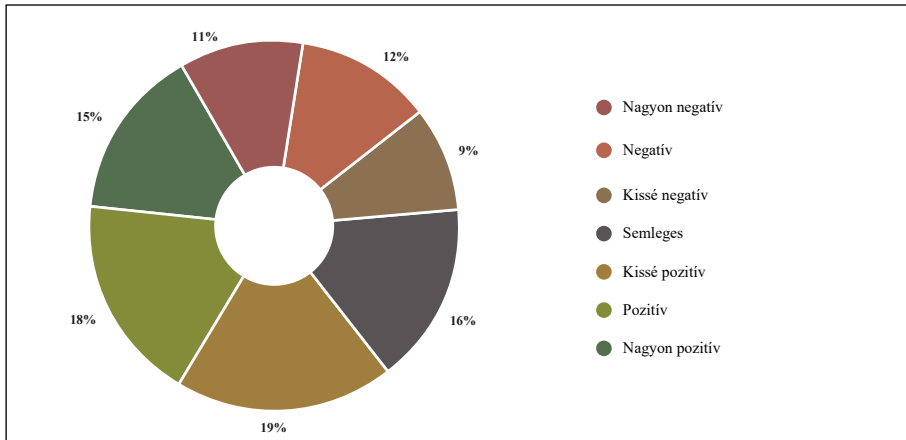
Az ötödik kérdés arra vonatkozott, hogy a kerületre, ahol a kérdőív kitöltője lakik, pozitív vagy negatív hatással vannak-e a bulituristák. A három kerület összesített adatai alapján a válaszadók 32,5%-a pozitívnak vagy nagyon pozitívnak tartotta a bulituristák hatását. Közel egynegyede a megkérdezetteknek (24%) viszont negatívnak vagy nagyon negatívnak ítélte a bulituristák jelenlétét. Kerületi bontásban az V. kerületi lakosok értéklik a leginkább pozitívan a bulituristákat (36,6%), a legrosszabb véleményük viszont a VII. kerületi lakosoknak van róluk: 31,4%-uk szerint negatív vagy nagyon negatív a bulituristák hatása (ezzel szemben az V. kerületben csak 16,7% ítélte meg kedvezőtlenül a bulituristákat). A fentiekre egyértelmű magyarázatként szolgálhat az, hogy az V. kerületben kevesebb szórakozóhely van, és azok magasabb árfekvésűek is, így főként a tehetősebb turisták keresik fel a kerületet. Ezzel szemben a VII. kerületben jóval több olyan olcsónak tekinthető szórakozóhely van, amit előszeretettel látogatnak a kevésbé tehető külföldi turisták (és a hazai fiatalok is).

A nemek között nincs szignifikáns különbség a tekintetben, hogy pozitívnak vagy negatívnak ítélik-e meg a bulituristák hatását. A korcsoportok szerint viszont statisztikailag is érezhető a különbség. A 70–79 év (18,5%) és a 80–89 év (25%) közötti emberek ítélik meg a legnegatívabban a bulituristák hatását. Nagyon pozitívnak pedig a legfiatalabb korosztály (18–19 év) ítéli meg a legmagasabb százalékban (75%) (ez az érték a 70–79 évesek között mindössze 3,7%). Családi állapot szerint egyedül az özvegyek azok, akik kiugróan negatívan ítélik meg a bulituristákat (35,7%), de ők nyilvánvalóan az idősebb korosztályból kerülnek ki, így az a fentieket támasztja alá. Iskolai végzettség alapján a leginkább negatívan a 8 általános vagy annál kevesebb iskolai végzettséggel

rendelkezők (28,6%) és a szakmunkásképzőt végzettek (15,6%) vélekednek a bulituristákról. A felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél ez az érték mindössze 10,8%. Esetükben feltételezhető, hogy többet utaztak és maguk is tapasztalták az újfajta turisztikai forma árnyoldalait, illetve jobban átlátják a pozitív hozadékát (1. számú ábra).

1. számú ábra

A megkérdezettek véleménye a kerületére vonatkozólag a bulituristákról

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

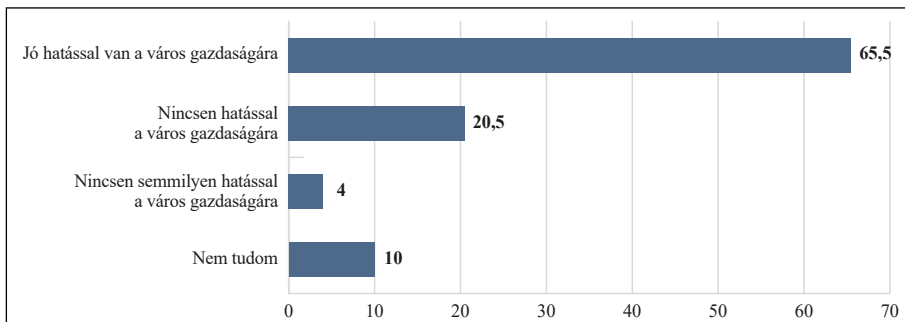
A hatodik kérdés a következő volt: A város gazdaságának mennyire jó, hogy nagyszámú buliturista keresi fel Budapestet? A három kerület összesített adatai alapján 65,5% mondta azt, hogy jó hatással van Budapestre a buliturizmus.

A leginkább pozitívan az V. kerületi lakosok álltak a kérdéshez, több mint kétharmaduk (73,3%) gondolta úgy, hogy jó hatással van a város gazdaságára a buliturizmus. Ebben szerepet játszik az is, hogy az V. kerületben jóval kisebb problémát okoznak a külföldi turisták. Kisebb számban is vannak jelen és a szórakozóhelyek árszínvonala jobban „megtisztítja” a vendégeket. A VII. kerületben – ahol a legtöbb konfliktus van a helyi lakosság és a turisták között – ott mindössze 54,3%-uk vélte úgy a megkérdezettnek, hogy jó hatással van a város gazdaságára a buliturizmus. A legnagyobb arányban a 40 év alattiak nyilatkoztak így (76,3%), illetve azok, akik felsőfokú végzettséggel rendelkeznek (77%). E válaszok megerősítik a fentiekben leírtakat, vagyis a nagyobb mobilitással rendelkező fiatal értelmiségiek azok, akik pozitívan látják a külföldi turistákat. Nyilvánvalóan ebben nagy szerepe van annak is, ahogy közülük is sokan voltak már hasonló céllal külföldön, és jobban tisztában vannak annak a gazdasági

hatásaival. A leginkább elutasítók a 8 általános iskolai vagy annál kisebb végzettséggel rendelkezők voltak (14,3%) (2. számú ábra).

2. számú ábra

A bulituristák hatása Budapest gazdaságára

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A hetedik kérdés során azt kívántuk megtudni, hogy a bulituristák milyen problémákat okoznak a megkérdezett személyek számára. Az összesített válaszok alapján – a főváros egészét nézve – a legtöbben a szemetelést említették meg (77,5%), 13%-uk pedig a zajra panaszkodott. A többi lehetőségre 6% alatti válasz érkezett csak.² Egyértelműen a szemetelés a legnagyobb probléma, amely nemtől és korcsoporttól függetlenül a leginkább zavarja a budapesti lakosokat. A zaj, mint probléma a nőknél összességében néhány százalékkal ugyan, de magasabb százalékot kapott, mint a férfiak esetében (nők: 16%, férfiak: 10%). A családi állapot viszont jelentős különbséget eredményezett. A szemetelés az özvegyeket zavarja leginkább (85,7%), míg a nőtlen/hajadon csoport esetében ez az érték 71,6% volt. Az ingatlanárak emelkedése a leginkább a szakmunkás végzettséggel rendelkezőket érinti, 12,5%-uk nyilatkozott úgy, hogy ez jelentős probléma. Az érettségizettek esetében ez az érték 5,1%, míg a diplomásoknál 5,45% volt (3. számú ábra).

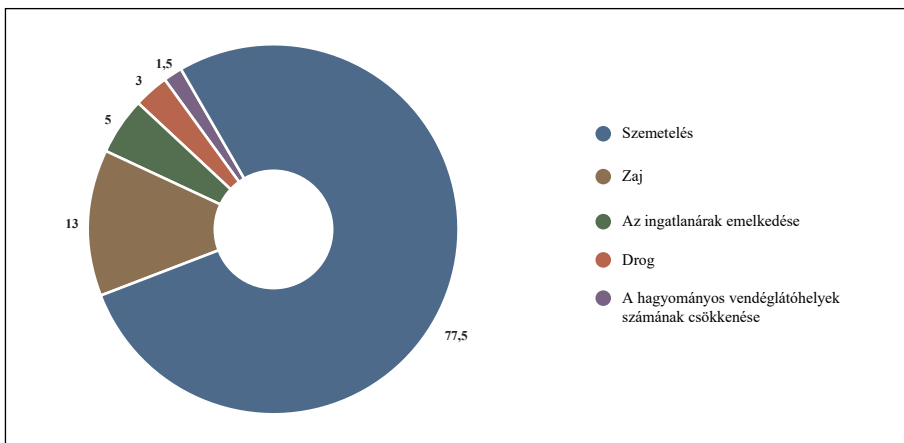
Mindhárom kerületben a szemetelés 70% feletti értéket kapott, az V. kerületben 81,7%-ot. Ez mindenképp meglepő, mivel az utcák a VII. kerületben jóval koszosabbak a szórakozóhelyek környékén (sőt, a szemetelést a VII. kerületben jelölték a legkevésbé a legnagyobb problémaként, 74,3%). Magyaráztatul

2 A 7-es számú kérdés lehetséges válaszai: szemetelés, zaj, kábítószer, ingatlanárak emelkedése, szolgáltatások árainak emelkedése (például vendéglátóhelyek árainak emelkedése), prostitúció, hagyományos vendéglátóhelyek eltűnése, higiéniai problémák (például utcai vizezés, hányás).

szolgálhat erre az, hogy bár a VII. kerületben okozza a legnagyobb problémát, más problémák jobban érzékelhetők, mint a másik két kerületben. A zajt, mint problémát, közel háromszor annyian jelölték be, mint az V. kerületben (6,7%↔18,6%). Az ingatlanárak növekedése viszont a V. kerületben jelentkezett a legnagyobb problémaként (10%). A kábítószer-problémát és a hagyományos vendéglátóhelyek eltűnését a megkérdezettek kevesebb mint 5%-a említette csak meg.

3. számú ábra

A bulituristák által okozott problémák

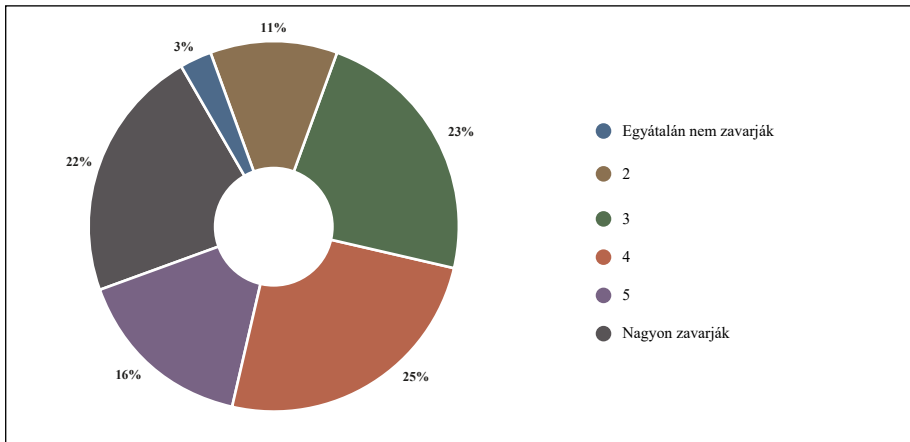
Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A nyolcadik kérdés arra irányult, hogy a megkérdezett személy véleménye szerint a helybéli lakosokat mennyire zavarják a bulituristák, melyet egy hat fokozatú skálán kellett jelölniük (1: másokat egyáltalán nem zavar). A megkérdezettek egyötöde (21%) nyilatkozott úgy, hogy a helybéli lakosokat zavarják a bulituristák, egynegyedük (25%) pedig a négyes fokozatot jelölte be. Elenyésző volt azok aránya, akik szerint egyáltalán nem zavarják a bulituristák a helybéli lakosokat (3,5%). A hölgyek véleménye szerint viszont jobban zavarják a bulituristák a helybéli lakosokat (az 5. fokozat esetében 9% a két nem közötti különbség). Életkor szerint is jelentős különbség figyelhető meg. A 70–79 és a 80–89 évesek korcsoportjánál nagy kiugrás figyelhető meg (37% és 25%), amely abból adódhat, hogy ha őket zavarják, akkor azt feltételezik, hogy más is zavarnak a hangoskodó és szemetelő turisták. A családi állapot szerinti vizsgálat is ezt erősíti meg, az özvegyek 50%-a nyilatkozott úgy, hogy a helybéli lakosokat nagyon zavarják a bulituristák (e csoport tagjai többnyire az idősebb

korcsoportból kerülnek ki). Kerületi bontásban beigazolódott a hipotézis, miszerint a VII. kerületi lakosok úgy érzik, hogy a helybéli lakosokat zavarják leginkább a bulituristák. A megkérdezettek több mint fele (52,8%) jelölte be az 5. és 6. fokozatot (az V. kerület: 23,4%, VI. kerület: 32,8%) (4. számú ábra).

4. számú ábra

A lakosok véleménye a bulituristák zavaró hatásáról

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A kilencedik kérdésben a kérdőív összeállítói azt szerették volna megtudni, hogy a lakosok szerint a kerületi vezetés megtesz-e mindent azért, hogy kevesebb konfliktus legyen a helyi lakosok és a bulituristák között. A három kerület egészét nézve a szélső értékek nem voltak magasak. A megkérdezettek 6%-a nyilatkozott úgy, hogy semmit sem tesz a kerületi vezetés, míg 4,5%-uk úgy nyilatkozott, hogy mindent megtesz. A legtöbben a hatfokozatú skálán (1: semmit sem tesz) a 3. fokozatot jelölték (38%), vagyis azt látják, hogy a kerületi vezetés próbálkozik megoldások keresésével, azonban többnyire nem elégedettek az eredményekkel, ezért a semleges zónába adták le a „szavazatukat”. Rendkívül érdekes, hogy a legidősebb (80–89 év) és a legfiatalabb (18–19 év) korcsoportok gondolják úgy, hogy a kerületi vezetés megtesz mindent azért, hogy békésen élhessenek együtt a turisták és a helyi lakosok (mindkét korcsoport esetében 25%), a 30–39 éveseknél viszont ez az érték mindössze 2,6% volt.

Kerületi bontásban vizsgálva a kérdést megállapítható, hogy az első és a második kategóriát is a VII. kerületi lakosok jelölték be a legmagasabb arányban, vagyis ez azt mutatja, hogy ők a leginkább elégedetlenek (30%) (1. számú táblázat). Meglepő viszont, hogy a „mindent megtesz” választ is a VII. kerületi

polgárok jelölték be a legnagyobb arányban (8,6%). Ez mindenképp mutatja a kerületi vezetés erőfeszítéseit, még akkor is, ha a problémát nem minden esetben sikerül orvosolni (1. számú táblázat).

1. számú táblázat

Az önkormányzati munka lakosság általi elismerése kerületenként

Ön szerint a kerületi vezetés megtesz-e mindent azért, hogy minél kevesebb konfliktus legyen a „bulituristák” és a helyi lakosok között?	Kerület száma		
	V. kerület	VI. kerület	VII. kerület
Semmit sem tesz ezért	5,0%	2,9%	10,0%
2	15,0%	15,7%	20,0%
3	43,3%	44,3%	28,6%
4	25,0%	21,4%	24,3%
5	11,7%	11,4%	8,6%
Mindent megtesz		4,3%	8,6%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A kérdőív tizedik kérdése arra vonatkozott, hogy a helyi lakosoknak a „hagyományos” turisták vagy a bulituristák okoznak-e több kellemetlenséget. A feleletek egyértelmű választ adtak a kérdésre. Az összesített kerületi adatok alapján a válaszadók 78%-a nyilatkozott úgy, hogy „többet” és „sokkal többet”. Sem kerületenként, sem nemenként nem lehet jelentős különbséget felfedezni az egyes csoportok között, mindössze a korcsoportok esetében van kis kiugrás. A 70–79 évesek korcsoportja nyilatkozott úgy, hogy sokkal több kellemetlenséget okoznak a bulituristák. A korcsoport majdnem fele a „sokkal többet” jelölte be (48,1%).

A tizenegyedik kérdés a következő volt: Véleménye szerint a hagyományos turisták vagy a bulituristák után járó bevétel az, ami jobban hozzájárul a város költségvetéséhez? Ennél a kérdésnél gondolkodtak el a legtöbbit a válaszadók, amely a válaszok alapján is látható. 42%-uk nyilatkozott úgy, hogy nem tud rá választ adni, 31,5%-uk szerint a bulituristák, míg 25,5%-uk szerint a hagyományos turisták azok, akik nagyobb bevétellel járulnak hozzá Budapest költségvetéséhez.

Az életkor és a családi állapot statisztikailag is mérhető különbségeket eredményezett. A fiatalabb korosztály gondolja úgy, hogy a bulituristák több bevételt hoznak (40 év alattiak: 45,9%; 65 év feletiek: 20%). A fiatalabb korosztály nyilvánvalóan saját tapasztalataiból táplálkozik, többet tartózkodik a bulituristák által látogatott szórakozóhelyeken vagy azok közelében, így bizonyára ez a személyes tapasztalat is közrejátszott a válaszuk megadásakor. Közel hasonló értékek születtek a kérdés családi állapot keresztátlójának elemzése során is.

A diplomával rendelkezőknek viszont a 35,6%-a nyilatkozott úgy, hogy a hagyományos turisták hoznak több bevételt a városnak. Esetükben feltételezhető, hogy magasabb azok aránya, akik a turizmussal kapcsolatban tájékozottabbak, mint egy átlagember, ezért reálisabban látják a helyzetet.

Kerületi bontásban nehezen értelemezhető értékek születtek. A VI. kerületi lakosoknak a közel fele (49,3%) vélte úgy, hogy a bulituristák hoznak több bevételt (V. kerület: 22%, VII. kerület: 22,9%), holott a legnagyobb számban a bulituristákkal a VII. kerületben találkozhatnak a fővárosiak. A „nem tudom” választ a legtöbben a VII. kerületben (51,4%) jelölték meg, amely ugyancsak elgondolkodtató, különösen a fent leírtak ismeretében.

A 12. kérdésben a szerzők azt kívánták megtudni, hogy a válaszadót és a közvetlen családját konkrétan milyen gyakorisággal zavarják a bulituristák. A kérdőív szerkesztőinek előzetes feltételezése szerint az érintett területeken őket jobban frusztrálják a bulituristák. Budapest esetében a megkérdezettek egyharmada (34,5%) nyilatkozott úgy, hogy havi rendszerességgel zavarják őket a turisták. Ugyancsak feltételezhető volt, hogy az idősebb korosztályt jobban zavarják a bulituristák, azonban a kérdőíves felmérés ezt sem erősítette meg. Az egyes kerületek között viszont statisztikailag is kimutatható különbségek voltak. A VII. kerületi lakosok 12,9%-a nyilatkozott úgy, hogy naponta zavarják a turisták, ez az érték az V. kerületben 6,7%, míg a VI. kerületben 4,3% volt. Néhány százalékkal magasabb értékek voltak a VII. kerület esetében a „hetente többször” (10%) kategória esetében is a többi kerülettel összehasonlítva. Az előző kategóriák „többlete”, a legenyhébb kategória (ritkábban, mint havonta) rovására csökkent. A VII. kerületi polgároknak mindössze 20%-a nyilatkozott úgy, hogy ritkábban, mint havonta zavarják csak a bulituristák, amely több mint 10%-kal marad el a másik két kerület értékétől (2. számú táblázat).

2. számú táblázat

Az egyes kerületek lakosainak véleménye a bulituristák zavarásának mértékéről

Milyen gyakorisággal zavarják Önt és a kerületben élő családját a bulituristák?	Kerület száma		
	V. kerület	VI. kerület	VII. kerület
Naponta	6,7%	4,3%	12,9%
Hetente többször	8,3%	5,7%	10,0%
Hetente	10,0%	8,6%	4,3%
Havonta többször	11,7%	17,1%	12,9%
Havonta	31,7%	31,4%	40,0%
Ritkábban	31,7%	32,9%	20,0%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A következő, 13. kérdés a következőképpen hangozott: Gondolt-e arra az elmúlt öt évben, hogy a buliturizmus miatt jobb lenne elköltözni a belvárosból? A válaszok jól mutatják, hogy mindhárom kerületben a buliturizmus által generált problémát akut kérdésként kell kezelni, mivel a válaszadók közel tíz százaléka nyilatkozott úgy (9,5%), hogy az elmúlt öt évben ez is hozzájárult volna ahhoz, hogy elköltözzön. Meglepő módon a legnyugodtabbnak tűnő V. kerületben nyilatkoztak a legtöbben úgy, hogy ez az ok is hozzájárul volna a költözésükhöz (11,7%) (3. számú táblázat).

3. számú táblázat

Az egyes kerületekből költözni vágyók nagysága és a buliturizmus kapcsolata

Gondolt-e arra az elmúlt 5 évben, hogy a buliturizmus miatt jobb lenne elköltözni a belvárosból?	Kerület száma		
	V. kerület	VI. kerület	VII. kerület
Igen, ez is hozzájárult volna	11,7%	8,6%	8,7%
Nem emiatt, de gondolkodtam a költözésen	8,3%	11,4%	4,3%
Nem gondolkodtam a költözésen	80,0%	80,0%	87,0%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

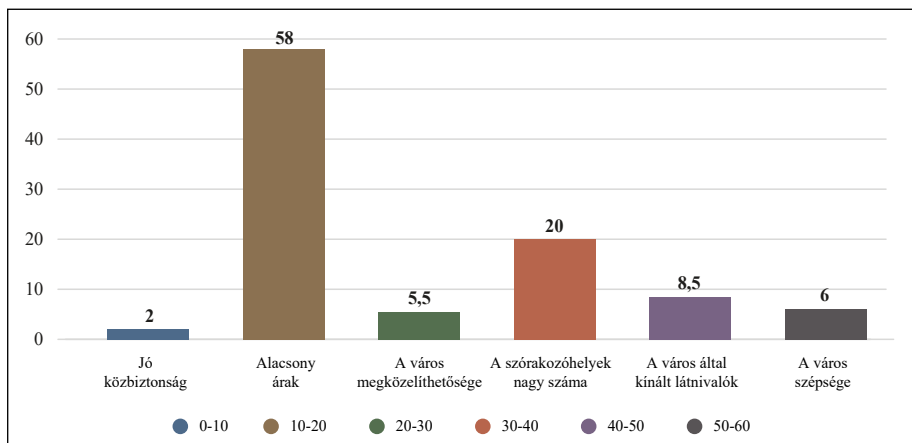
Az önkormányzat lakossági megítélésében fontos kérdés az, hogy a polgárok látják-e az önkormányzat erőfeszítéseit a jobb életkörülmények megteremtésében. A 14. kérdés ezért arra irányult, hogy a válaszadónak van-e tudomása arról, hogy az önkormányzat korlátozta-e a szórakozóhelyek nyitvatartását, vagy bármilyen szigorítást vezetett-e be. A válaszok alapján azt állapíthatjuk meg, hogy meglehetősen tájékozatlanok a budapesti lakosok a saját kerületükkel kapcsolatban. A megkérdezettek alig több mint fele nyilatkozott úgy, hogy van erről tudomása (54,5%). A 40 év alatti korosztály magasabb százalékban hallott a szigorításokról (64,5%), mint a 65 év feletti (44,4%). Ennek oka nem feltétlenül a jobb tájékozottságban keresendő, hanem elsősorban abban, hogy a szórakozásaik alkalmával maguk is tapasztalták a szigorításokat. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők közül pedig közel kétszer annyian hallottak arról, hogy korlátozások és szigorítások voltak, mint a szakmunkásvégzettséggel rendelkezők (34,4% ↔ 59,5%). Azon személyek, akik igennel válaszoltak, elmondhatták véleményüket azzal kapcsolatban is, hogy mennyire elégedettek az önkormányzat intézkedéseivel. Rendkívül alacsony azok száma, akik elégedettek (29%). Kerületi bontásban a leginkább elégedettebb lakosok az V. kerületben élnek (63,6%), a legkevésbé elégedettek az önkormányzat ez irányú munkájával a VII. kerületi lakosok (40,8%).

A 15. kérdésben a kérdőív szerkesztői arra kívántak választ kapni, hogy a belvárosi kerületek lakosai szerint miért lehet vonzó Budapest a külföldi fiatalok szempontjából. Az olcsó árakat (58%) és a szórakozóhelyek nagy számát (20%) jelölték be a legtöbben. A nemek közötti különbség elhanyagolható, a korcsoportok között viszont regisztrálhatók kisebb különbségek. A 65 év felettek 13,3%-a a város szépségét is megjelölte mint a bulituristák szempontjából fontos vonzótényezőt, míg a 40 év alattiak közel egyharmada a szórakozóhelyek nagy számát adta meg (26,3%).

A tanulmány szerzői mindannyian a rendészettudomány területén dolgoznak, ezért kíváncsiak voltak arra, hogy a „jó közbiztonság” mennyire fontos a feltelelezett vonzótényezők között. Az V. kerületi lakosok közül senki sem jelölte meg, a másik két kerületben pedig 5% alatti értékek születtek (VI. kerület: 4,3%, VII. kerület: 1,4%). A jó közbiztonság az özvegyek esetében jelentkezett a legmagasabb arányban, mint vonzótényező (7,1%) (5. számú ábra).

5. számú ábra

A buliturizmus legfőbb budapesti vonzótényezői

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A buliturizmus fellendülésével jelentek meg nagyobb számban az Airbnb lakások Budapesten is (Boros, Dudás, Kovalcsik, Papp, & Vida, 2018.). Többen befektetési céllal azért vásároltak a belvárosi kerületekben ingatlant, hogy Airbnb céljára adják ki. Ráadásul az Airbnb lakások a bulinegyedek közvetlen közelébe települtek, ezzel is biztosítva a nagy befogadó számmal rendelkező „romkocsmák” turista bázisa számára a könnyű és gyors elérhetőséget (Dudás, Boros, Kovalcsik, T., & Kovalcsik, B., 2017). Ez azonban újabb konfliktusforrás

lett a helyi lakosok és a partitursták között (Wachsmuth & Weisler, 2018). Ezt mutatják az összesített fővárosi és kerületi adatok is. A megkérdezettek 15%-a nyilatkozott úgy, hogy heti több alkalommal is problémát okoznak neki és családjának az Airbnb lakásokat kivevő turisták. Ez az érték a VII. kerületben a legmagasabb, ahol a megkérdezettek 17,1%-a nyilatkozott úgy, hogy hetente több alkalommal is zavarják az Airbnb lakást kivevők. A 40 év alattiakat zavarja a legkevésbé (9,2%), míg leginkább az özvegyeket (35,7%) és az elváltakat (20,6%) (4. számú táblázat).

4. számú táblázat

Az Airbnb lakások okozta problémák az egyes kerületekben

Az airbnb lakások (rövid távra kiadott szálláshelyek) az Ön lakókörnyezetében okoznak-e a problémát?	Kerület száma		
	V. kerület	VI. kerület	VII. kerület
Rendszeresen okoznak problémát (heti több alkalommal)	11,9%	15,7%	17,1%
Ritkán okoznak csak problémát (havonta néhány alkalommal)	18,6%	18,6%	21,4%
Nagyon ritkán okoznak problémát (havi 1 alkalommal vagy ritkábban)	45,8%	18,6%	24,3%
Nem okoznak problémát	23,7%	47,1%	37,1%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

Megállapítások

- 1) Az 1. számú hipotézis beigazolódt, miszerint a VII. kerületi lakosok azok, akiket leginkább zavarják a bulitursták. A megkérdezettek több mint fele nyilatkozott úgy, hogy őket zavarja a buliturizmus.
- 2) A 2. számú hipotézis nem igazolódt be. A kérdőív szerkesztői azt feltételezték, hogy a megkérdezett személyek nagyobb számban nyilatkoznak úgy, hogy őket napi vagy heti rendszerességgel zavarják a bulitursták. Több mint kétharmada a válaszadóknak úgy érzi, hogy havi rendszerességgel zavarják csak a bulitursták. Meglepő módon pedig nem a legidősebb korosztály volt az, amelyet a leginkább zavarják a bulitursták.
- 3) A 3. számú hipotézis ugyancsak igazolást nyert, hogy bár jelentős média-visszhangja van az Airbnb lakások által okozott problémáknak, a kerületi lakosok többségét nem érinti közvetlenül ez a probléma. 15%-uk nyilatkozott úgy, hogy rendszeres problémát okoz számára a közelében lévő Airbnb lakás.

Javaslatok

A tanulmány megírásának egyik legfőbb célja az volt, hogy a kutatás eredményei a gyakorlatban is használhatók legyenek, s a rendészeti és az önkormányzati szakemberek, illetve a turizmus területén dolgozók részére is hasznos tanácsokkal szolgáljon. A kérdőíves felmérés kapcsán a szerzők az alábbi javaslatokat fogalmazzák meg.

- A felmérés alapján megállapítást nyert, hogy a VII. kerületi lakosokat zavarják a leginkább a bulituristák. Ezért e kerületben szükséges az önkormányzatnak tovább szigorítani és alaposabban ellenőrizni a nyitvatartással kapcsolatos rendeleteit.
- A VII. kerületi Rendőrkapitányság esetében ugyancsak nagyobb gyakorisággal előforduló ellenőrzésekre van szükség, melynek során visszatérően kell ellenőrizni a kerület szórakozóhelyeit.
- A kerületi önkormányzatoknak javasolt minél szélesebb körben megismertetni a lakossággal a jobb életkörülmények megteremtésére tett erőfeszítéseiket.
- Javasolt kéthavonta, a nyári időszakban pedig kéthetente olyan személyes vagy online lakossági fórumok tartása, ahol a lakosok közvetlenül mondhatják el a turisták okozta problémáikat a rendőrség és az önkormányzat munkatársainak.
- A köztisztaság védelme érdekében az érintett területeken célszerű a gyakoribb utcatakarítás bevezetése, mivel az egyik kiemelt problémának az utcák szemét terhelését nevezték meg a válaszadók, ahogy erre már más kutatás is rámutatott (Pinke-Sziva, Smith, Olt, & Berezvai, 2019).
- A leginkább érintett utcaszakaszok térfigyelőkamerákkal történő lefedése.
- A lakossági bejelentések monitorozása, a bejelentések és feljelentések ponttérképen való ábrázolása. Az érintett területek rendőri és önkormányzati erővel való alaposabb lefedése.
- Zajvédő nyílászárók beszerelése a szórakozóhelyekre.
- Egy olyan regisztrációs rendszer kialakítása, melynek során az Airbnb lakásokat bérlők az önkormányzati rendészeti szervtől közvetlenül kapnak idegen nyelven írt tájékoztató levelet.

Összegzés

A tanulmány egy Magyarországon kevésbé kutatott témával, a bulitourizmussal foglalkozott. Budapest három kerületében (V., VI., VII.) vizsgálta a lakosság viszonyulását a külföldi bulituristákhoz. Megállapítást nyert, hogy a főként

fiatal külföldiek által látogatott belvárosi szórakozóhelyek számos problémát generálnak a kerületi lakosok számára. A kérdőíves felmérés alapján a legtöbb problémát a VII. kerületi lakosok számára okozzák, amely főként abból adódik, hogy itt van a legtöbb és a legolcsóbb árfekvésű szórakozóhely. Mind a három kerületi önkormányzat megpróbált tenni azért, hogy a helyi lakosok és a jelentős bevételt hozó turisták együttélése problémamentes legyen, azonban ezen önkormányzati korlátozó intézkedések nem hozták meg a kívánt eredményt. További problémaként jelentkezik az, hogy a lakosság kis százaléka hallott csak ezekről az önkormányzati intézkedésekről, ezáltal sokan kilátástalannak tartják a buliturizmussal kapcsolatos lakossági erőfeszítést, mivel azt érzik, hogy a kerületi önkormányzat magukra hagyta a lakosokat.

A szerzők olyan gyakorlatias javaslatokat fogalmaztak meg, melyek segíthetik a helyi lakosok, a turisták és a szórakozóhelyek tulajdonosai békés együttélésének a megvalósítását.

Felhasznált irodalom

- Bell, D. (2008). Destination drinking: Toward a research agenda on alcotourism. *Drugs: Education, Prevention and Policy*, 15(3), 291–304. <https://doi.org/10.1080/09687630801934089>
- Birkner Z., Marton Zs., & Keller K. (2018). Az innováció értelmezése a turizmusbiztonság területén - különös tekintettel az oktatás és a kutatás területére. *Rendőrségi Tanulmányok*, 1(3), 71–80.
- Boros, L., Dudás, G., Kovalcsik, T., Papp, S., & Vida, Gy. (2018). Airbnb in Budapest: Analysing spatial patterns and rooms of hotels and peer-to-peer accommodations. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 10(1), 26–38.
- Brunt, P. & Hooton, N. (2010). Community responses to tourism and crime. *Crime Prevention and Community Safety*, 12(1), 42–57. <https://doi.org/10.1057/cpcs.2009.19>
- Carlisle, S. & Ritchie, C. (2021). Permission to rebel: A critical evaluation of alcohol consumption and party tourism. *International Journal of the Sociology of Leisure*, 4, 25–44. <https://doi.org/10.1007/s41978-020-00061-4>
- Colomb, C., & Novy, J. (Eds.). (2017). *Protest and resistance in the tourist city*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315719306>
- Dannenberg, P., Kretschmer, H., Ludwig, M., Scheulen, L., & Nielsen, M. (2021). The party is over! Der Umgang mit der Nachtökonomie im Touristenort Newquay. *Zeitschrift für Wirtschaftsgeographie*, 65(3–4), 182–195. <https://doi.org/10.1515/zfw-2020-0034>
- De Vita, G. & Kyaw, K. S. (2016). Tourism development and growth. *Annals of Tourism Research*, 60, 23–26. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2016.05.011>
- Dudás, G., Boros, L., Kovalcsik, T., & Kovalcsik, B. (2017). The visualization of the spatiality of Airbnb in Budapest using 3-Band raster representation. *Geographia Technica*, 12(1), 23–30. https://doi.org/10.21163/GT_2017.121.03

- GLA (2012). *Pros and cons of alcohol consumption in the nighttime economy: Summary and methodology*. London.
- Iwanicki, G., Dłużewska, A., & Kay, M. S. (2016). Assessing the level of popularity of European stag tourism destinations. *Quaestiones Geographicae*, 35(3), 15–29. <https://doi.org/10.1515/quageo-2016-0023>
- Józsa I. (2018). *A magyarok munkavállalási célú vándorlásának jellemzői az európai unión belül* (Doktori értekezés). Szent István Egyetem.
- Kaszás N. & Keller K. (2022). The emergence of safety and security in the tourism strategies of EU member states. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 45(4), 1717–1725. <https://doi.org/10.30892/gtg.454spl21-992>
- Keller K. & Tóth-Kaszás N. (2021). A turizmusbiztonság megjelenése az EU tagállamainak turisztikai stratégiáiban. *Vezetéstudomány / Management Review*, 52(6), 32–43. <https://doi.org/10.14267/VEZTUD.2021.06.03>
- Lippai Zs., & Thieme-Eső M. (2020). A szállodák elleni terrortámadások elkövetésének módszerei. *Szakmai Szemle: A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat tudományos-szakmai folyóirata*, 18(2), 76–77.
- Lőrincz K., Raffay–Danyi Á., & Cerquetti M. (2021). Többdimenziós kulturális értékteremtés a Veszprém–Balaton 2023 Európa Kulturális Fővárosa projekt tükrében. *Marketing & Menedzsment*, 55(2), 17–26. <https://doi.org/10.15170/MM.2021.55.02.02>
- Máhr T., Keller K., & Birkner Z. (2022). *Innováció a turizmusban*. Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789634547921>
- Mandić, A., Mrnjavac, Ž., & Kordić, L. (2018). Tourism infrastructure, recreational facilities and tourism development. *Tourism and Hospitality Management*, 24(1), 41–62. <https://doi.org/10.20867/thm.24.1.12>
- Mermet, A. (2017). Critical insights from the exploratory analysis of the ‘Airbnb syndrome’ in Reykjavik. In Gravari-Barbas, M., & Guinand, S. (Eds.), *Tourism and gentrification in contemporary metropolises* (pp. 52–75). Routledge.
- Michalkó G. (1996). A nemzetközi turizmus bűnözésföldrajzi aspektusai Budapesten. *Belügyi Szemle*, 44(11), 12–30.
- Michalkó G. (2002). Magyarország turizmusának kriminálgeográfiája. *Belügyi Szemle*, 49(10), 68–85.
- Misiuk, A., Sulowski, S., Gierszewski, J., & Urbanek, A. (2020). The role of territorial self-government in ensuring personal security of citizens in Poland. *European Research Studies Journal*, 23(1), 601–616. <https://doi.org/10.35808/ersj/1574>
- Novy, J. (2017). “The selling (out) of Berlin and the de- and re-politicization of urban tourism in Europe’s ‘capital of cool’”. In Colomb, C. & Novy, J. (Eds.), *Protest and Resistance in the Tourist City* (pp. 52–72). Routledge.
- Pinke-Sziva, I., Smith, M., Olt, G., & Berezvai, Z. (2019). „Overtourism and the night-time economy: a case study of Budapest”. *International Journal of Tourism Cities*, 5(1), 1–16. <https://doi.org/10.1108/IJTC-04-2018-0028>

- Pixová, M., & Sládek, J. (2017). "Touristification and awakening civil society in post-socialist Prague". In Colomb, C. & Novy, J. (Eds.), *Protest and Resistance in the Tourist City* (pp. 73–89). Routledge.
- Rowe, D. & Lynch, R. (2012). "Work and play in the city: some reflections on the night-time leisure economy of Sydney". *Annals of Leisure Research*, 15(2), 132–147. <https://doi.org/10.1080/11745398.2012.659716>
- Šauer, M. & Bobková, M. (2018). Tourist flows between Central European metropolises (in the context of metropolisation processes). *Geographia Technica*, 13(2), 125–137. https://doi.org/10.21163/GT_2018.132.10
- Sivadó M. (2016). Migráció és drogok kapcsolata Magyarországon – némi európai kitekintéssel. In Hautzinger Z. (Szerk.), *A migráció bűnügyi hatásai* (pp. 131–140). Magyar Rendészettudományi Társaság Migrációs Tagozat.
- Sivadó M. (2017). Jelenkori drogpolitika Magyarországon és Európában, tengerentúli kitekintéssel. In Szabó Cs. (Szerk.), *Studia Doctorandorum Alumnae: Válogatás a DOSz Alumni Osztály tagjainak doktori munkáiból* (pp. 11–265). Pytheas Kiadó.
- Szabó Cs. & Christián L. (2016). A magánbiztonság, az önkormányzati rendészet és a polgárőrség szerepe a turizmus védelmében. In Németh K. (Szerk.), *I. Turizmus és Biztonság Nemzetközi Tudományos Konferencia* (pp. 20–27). Pannon Egyetem.
- Taylor, J. (2008). Britons behaving badly: The stag's guide to playing away. *The Independent*. February 21. <http://www.independent.co.uk/news/uk/this-britain/britons-behaving-badly-the-stags-guide-to-playing-away-784928>
- Thurnell-Read, T. (2011). 'Common-sense' research: Senses, emotions and embodiment in researching stag tourism in Eastern Europe. *Methodological Innovations Online*, 6(3), 39–49. <https://doi.org/10.4256/mio.2011.005>
- Tussyadiah, I. P. & Sigala, M. (2017). Shareable tourism: Tourism marketing in the sharing economy. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 35(1). <https://doi.org/10.1080/10548408.2018.1410938>
- Wachsmuth, D. & Weisler, A. (2018). Airbnb and the rent gap: Gentrification through the sharing economy. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 50(6), 1147–1170. <https://doi.org/10.1177/0308518X18778038>
- Woo, E., Uysal, M., & Sirgy, M. J. (2018). Tourism impact and stakeholders' quality of life. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 42(2), 260–286. <https://doi.org/10.1177/1096348016654971>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Mátyás Sz., Tihanyi M., & Vári V. (2025). Kérdőíves felmérés a biztonsággal és a biztonságérzettel kapcsolatban Budapest „bulinegyedében”. *Belügyi Szemle*, 73(1), 23–44. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2024.v73.i1.pp23-44>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Az adatokat kérésre rendelkezésre bocsájtják.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Vári Vince, aki a vari.vince@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.